

(המשך מעמוד 67)

מאוד אייטשיות צפון וביקורת על מדיניות הממשלה. זה בא לידי ביטוי בהפגנה של שלום-עכשיו בתל-אביב, שבה השתתפו מאה אלף אנשים. אני חושב שהרעיון של מר עיצאם סרטאוי מר אש"ף, שקרא לשחרור-שלום ישראלים ופלסטינים לשתף ביניהם פעולה, כדי לסיים את מרחץ-הדמים בלבנון, לקרא לחיילים הישראלים לשוב הביתה ולפתור סוף-סוף את הבעיה הפלסטינית בדרך סבירה וניתנת להשגה, הוא רעיון טוב מאוד. אבל בשום פנים ואופן לא יכול כל שיתוף-פעולה שהוא בין ישראלים ופלסטינים לבוא תחת משאומתן ישיר בין הנציגים הפלסטינים הרשמיים. קרי אש"ף, לבין הממשלה הישראלית. זה דבר שאנחנו תמיד מקפידים להדגיש. בעבר נפגשתי עם נציגים של שלום-עכשיו והבהרתי להם את הנקודה הזאת. אנחנו, בשטחים הכבושים, חיים כל הזמן בהרגשה שמנסים לדחוף אותנו ל"ידי דחיה של אש"ף, ולירי לקחת היי צוג שלנו לידנו. לכן לא נוכל להסכים לעולם. אנחנו לא רוצים תחליף של פתרון, שיפתור את בעיית היום-יום שלנו בלבד. אנחנו רוצים בפתרון אמיתי.

ג'ריאם ח'ורי:

..בואו

ונשוחח!

ג'ריאם ח'ורי, יושב-ראש לישכת עורכי-הדיון בגדה-המערבית, המתגורר בבית-חינה, נמצא בהסגר בפקודת הממשל הצבאי, שלפניו אינו רשאי לעזוב את תחומי ירושלים.

הפיתרון האידיאלי, ברגע גורלי זה של הסיכסוך הישראלי-ערבי, הוא שהשילטון נותן הישראליים יכירו בפלסטינים, שיפיקו תחושה משאומתן עם אש"ף ושיגיעו אי-תו להסדר של שלום. אנחנו מוכנים למדינה פלסטינית לצד מדינת ישראל. מדוע לא?

המצב הזה יכול להשתנות. אנחנו יודעים לחיות כמו אחים. אני זוכר, שבי תקופת המנדט הכריטי היו לי חברים יהודים, שהיו כמו אחים שלי. המצב הזה יכול לחזור. זה תלוי רק בכם. שמעתי שישראלים רבים טוענים שהם

סמיחה חלילה:

..ננצח

או נמות!

סמיחה ח'ורי, יושב-ראש ארגון גוני הנשים בגדה-המערבית, הכריזה במועצה להכוונה לאומית שי הוציאה אל מחוץ לחוק, נמצאת מי זה שנתנים בהסגר, בפקודת המימין של הצבאי, בעיר מגוריה אדיבירה. אני לא רוצה שאש"ף יעזוב את ביי רות. לא הלוחמים ולא המנהיגים. המקום היחיד שאליו הם ילכו זה לכאן, לי פלסטין.

אני משתוממת על ארצות-הברית ועל כל המדינות שמנסות לחלץ על אש"ף להפסיק את שפיות-הדמים. מדוע דורשים זאת מאש"ף? מדוע לא מבקשים מממשלת ישראל, שהרגה כלי-כוח הרבה ושהרסה כלי-כוח הרבה, שהיא תפסיק? אני רוצה לומר לעולם כולו, שאש"ף אינם מוצרים הניתנים לקניה ולמכירה. אנשינו נותנים את חיים למען הזכויות שלנו!

איננו נהנים להרוג ואיננו אוהבים מילחמה. אנחנו שוארי-שלום. אבל אחרי שלקחו מאיתנו את ארצנו, נאלצנו להירא אבק כדי להשיבה. פנינו לכל העולם וביקשנו שיעזרו לנו להשיג את זכויותינו. אף אחד לא היה מוכן לעזור. לכן לא נשארה ברירה, ונאלצנו לאחוז בנשק. איבדנו את הכל: אדמתנו, בנינו, זכר יותנינו. עכשיו דורשים מאיתנו גם לעזוב את בירות. אני מתנגדת שמישהו יעזוב את בירות! תנו להם לחזור לי כאן, ואז תפסק המילחמה.

ראיתי בטלוויזיה אב שכול ישראלי, וריחמתי עליו בכל ליבי. לשם מה היה צורך בנאומים במלחמה? אני רוצה שהישראלים ידעו — במיוחד אימהות החיילים — שהמילחמה הזאת לא תביא לישראל שום הישג. ישראל רק תפסידה במילחמה את בניה שנפלו בקרבות, את דעת-הקהל העולמית שהיא כינם כולה בגדה והרבה מאוד כסף. כל זאת לשם מה?

הממשלה הישראלית לא תצליח בדרישה כה. 97 אחוז מבני עמנו תומכים באש"ף. הוא מייצג אותנו. אנחנו רוצים מדינה עצמאית לבני עמנו בהנהגת אש"ף. סברה פי של דבר, ישראל תנהל משאומתן עם אש"ף, ואת שיטתם ביניהם. אנחנו נקבל על עצמנו.

המילחמה הזאת גרמה להרבה מאוד אימהות ישראליות להרגיש את מה ש"מרגישות האימהות הפלסטיניות, שאוסרות את גוויות בניהן משה-הקרוב. כ"אשר הישראלים יתחילו להרגיש כלפי הפלסטינים את מה שהם מרגישים כלפי בניהם שנהרגו במילחמה — אז יבוא השלום.

אני רוצה בשלום עם ישראל, אבל אני לא אחליט על כך. יש רק אדם אחד שהוא יעשה את השלום עם ישראל. זהו

אחרי כל מה שעיתונם לנו, ולא להיפך. אני חושב, שזה אינטרס ראשון במעלה של הפלסטינים לעזור לישראלים להשתחרר מן הפחדים שלהם. אני חייב להודות, שעדיף היה שקולות-השלום הפלסטיניים יהיו יותר אקטיביים, כדי שיחזקו את כוחות-השלום בישראל. אבל, עם כל הכבוד לתנועת שלום-עכשיו, ש"אני רואה אותה כדבר חיובי מאוד, אני חושב שיש תרופת-פלא. הפיתרון היה ונשאר — הכרה ומשאומתן עם אש"ף.

רמונה אל-טאויל:

..שאלה

של כבוד!

רמונה אל-טאויל, עיתונאית, מנהלת סוכנות הידיעות הפלסטיות, נרת בירושלים המיוחדת, אחת הי נשים הבולטות ביותר בגדה-המערבית, היתה נתונה בעבר במעצר בית במשך שנה, בפקודת המימין של הצבאי, בכיתה שבמראדה.

במשך כל השבוע האחרון דיברנו —

עיתונאית אל-טאויל "אש"ף זה לא טרוריסטים!"

אחרים ואני — עם אישים רבים בגדה המערבית על הודעתו של הד"ר עיצאם סרטאוי מאש"ף, שקרא לתושבי השטחים הכבושים להשיט יד לכוחות-השלום בישראל. אף אחד לא אמר שאינו מוכן להכיר במדינת ישראל. זאת כלל אינה בעיה. הבעיה היא המילחמה בלבנון. לאנשים כאן קשה לפעול עם ישראלים, בשעה שאחיהם בלבנון נהרגים בידי החיילים הישראלים.

אנחנו לא המנהיגים. מי שיש לו הנשק, הוא המנהיג. זאת הדיעה הרווחת כאן. התושבים בשטחים הכבושים ממתנים עתה להכרה הדרת של ישראל ואש"ף. יאסר ערפאת הוא כעת במצב המאפשר לו לעשות זאת. הוא חזק. אף אחד במדינות ערב לא יוכל להאשים אותו בבגידה אם יכיר בישראל, משום שאף אחד לא נקף אצבע כדי לסייע לאש"ף בשעתו הקשה.

האנשים כאן מצפים שערפאת יאחד את כל האירגונים הפלסטיניים תחת מדיניות ברורה אחת, אם ערפאת יצהיר מחר שהוא מוכן לבוא לשיחות שלום בירושלים, יהיו רבים שיתמכו בכך. אולם ערפאת לא יעשה את זה באופן חד-צדדי. זה חייב להיות צעד הדרתי, כשגם ישראל וארצות-הברית מכירות באש"ף. זאת שאלה של כבוד. אנחנו חייבים לכבד את זיכרם של החללים הפלסטינים, שנפלו בקרבות. ערפאת יעשה שלום עם ישראל, אבל הוא לא יהיה סאדאת שני.

אין מדינה פלסטינית בלי כבוד. ואין כבוד בלי מדינה פלסטינית. אלה הם שני דברים שהם אחד. אחרי כל מה שישראל עשתה לעם הפלסטיני, מצפים ממנה עתה שתראה סימן לנכונות שלום.

הצבא הישראלי אומר כל העת, שהוא רודף אחרי טרוריסטים. אבל במילחמה הזאת ראו החיילים שלכם שהאוייב שלהם מורכב מבני-אדם כמוהם. היום הם מגלים שאש"ף זה לא סתם אוסף של אנשים מזויקים.

החיילים, שהלכו לביירות, חשבו שהם הולכים לפיקניק. שיכבשו את הכל ביום אחד. אבל הם גילו שהעם הפלסטיני נלחם בכל העו. אני רוצה שהחיילים הישראלים יבינו, שהם נלחמים באנשים הנאבקים

למען עמם. זה מה שנותן להם את המוטיב בציה להילחם כך. אני רוצה שהחיילים הישראלים יבינו, שגם העם היהודי היה פעם באותו מצב.

עיתונאים זרים, שביקרו בביירות, סיפרו לי שפלסטינים שאלו אותם: „מדוע כל העולם שונא אותנו?“ כששמתי את ה"שאלה הזאת, ראיתי לפני יהודי העומד באושוויץ לפני קצין ס"ס ושואל את עצמו אותה השאלה. אתם צריכים להבין שאש"ף זה עם שלם, ואי-אפשר להשמיד עם שלם. בקרוב תקום ממשלה פלסטינית גולה בראשותו של אש"ף. לישראל לא תהיה ברירה, אלא להיכנס למשאומתן עם הממשלה הזאת ולעשות עימה שלום. כל העולם יכיר בממשלה הפלסטינית וילחץ על ישראל לעשות עימה שלום. לכן, המילחמה הזאת היא ניצחון לעניין הפלסטיני. אין בכך ספק.

האלה אל-טאויל:

..אנחנו רוצים

נקמה!

האלה אל-טאויל, בתה בת ה"14 של העיתונאית הפלסטינית רמונה אל-טאויל מרמאדה, היא מה עתה את בחינות הבגרות. היא עומדת להמשיך בלימודי-מחשבים בפאריס, ושם תיסע בעוד חודש:

הפלסטינים בביירות נלחמים למען אדם עם ולמען חייהם. החיים בעולם הזה הם לחוק. זה המצב. לחלש אין, לצערי, מקום. הוא אינו יכול להישרד. זה חוק הבינגל. כרגע אני רואה דרך אחרת: מהמילחמה הזאת ישאר רק החוק.

הישראלים הם חזקים, אבל הנה, הם אינם מצליחים להיכנס לביירות, מפני שהפלסטינים הם חזקים צבאית ופוליטית. כל העולם הוא איתנו. עכשיו, העולם כולו יודע מי הטרוריסטים האמיתיים כאן — בנין ושרון.

אש"ף יילחם בכם עד הסוף. ילדי אר-פריג'י, כפי שאתם קוראים להם, מצליחים לעמוד נגדם כל עם נלחמים על זכויותיהם. הם בעוד שהילדים הישראלים משחקים בצעצועים, נאלצים הילדים הפלסטינים לא אחוז בכלי-נשק. הם איבדו את ילדותם.

ישראל לעולם לא תצליח להשמיד את אש"ף, מפני שכל אחד מאיתנו הוא אש"ף. כלנו אש"ף! הם יצטרכו להרוג את כולם, גם אותי, כדי להרוס את אש"ף. למרות הכל, אני מקווה שתקום מדינה פלסטינית. אנחנו רוצים במדינה עצמאית, אפילו לצד מדינת ישראל. כעת אין לנו דבר, ונשמח אם נשיג משהו.

בעת הכיבוש ב'67' הייתי בן שנתיים. כל חיי אני נמצאת תחת כיבוש. גדלתי בארץ כבושה. זאת הרגשה נוראית. מרגיזים אותה בכל יום כשעוצרים אותך, מכים אותך, זורקים לך לתוך הכיתה רימוני-גז, הורגים ופוצעים את חבריך ללימודים ומשפילים אותה בכל דרך אפשרית. כל זה גורם להצטברות של כעס רב על הישראלים.

אנחנו רוצים נקמה! זאת הרגשה חזקה מאוד בקרבם של בני-הנוער הפלסטיני. הרצון לנקמה סבוע עמוק בתוכי, אבל למרות זאת, אני מוכנה להתגבר עליו ולבחור בשלום. אני רוצה שלום, מפני שאם ננקום, זה לא יפסק לעולם.

כדי להגיע לשלום, הישראלים צריכים להפסיק את המילחמה ולהכיר באש"ף. לפני כן, אני חושבת שיש לי על מה לדבר עם הישראל. אני לא יכולה לדבר איתם בשעה שהם הורגים את אחי. אם הם רוצים לדבר, שידיברו עם אש"ף. לאימי יש אמנם דרך אחרת כדי להשיג שלום, אך כל אחד ודרכו שלו. כל מה שאני יכולה במצב הזה, הוא לקרוא לישראלים לעשות שלום.

אני רוצה לקרוא לחיילים הישראלים להפסיק את המילחמה. תפסיקו להרוג, לא תרוויחו מכך דבר! הממשלה הישראלית משקרת אותכם. אש"ף הם לוחמי-חופש ולא טרוריסטים ורוצחים. כמו שהממשלה שלכם רוצה, שתחשבו. לכן אני קוראת לכם להפסיק את ההגה הזאת. תחת זאת, מוטב לכם להעמיד את עצמכם לרגע אחד במקום הפלסטינים ולחשוב, מה אתם הייתם עושים עם מבצבו. האם הייתם מוכנים להשלים עם גזילת אדמותיכם? האם אתם הייתם מוכנים לחיות תחת כיבוש?

* כינויו של יאסר ערפאת.